

Осінні барви рідного селища

Із влежаного туману вийшов синьоокий, золоточубий вересень. Він причепив до свого бриля червоні з вологістю кетяг калини й нитку бабиного літа, заглянув до нашої школи, завзято вдарив у дзвін та й пішов поміж садами в степ крутити крила вітряків. Адже літо збігло, як день.

У стародавньому Римі першим був місяць березень, вересень - сьомим і назвали його "сентябр". Після календарних реформ, проведених Юлієм Цезарем у 46 р. до н.е. вересень став дев'ятим, але назви своєї не змінив. В Україні Польщі і Беларусі місяць називається вересень - у цей час цвіте верес. А ще вересень називають хмурень.

Вересень поєднує літо й осінь. 1-23 вересня - початок осені, 24-30 вересня - золота осінь, 22-23 вересня - день осіннього рівнодення. Сонце перетинає екватор і переходить з Північної півкулі в Південну. Із Семенова дня (14.09) і до Гурія (28.11)- весільні тижні.

З 14 по 21 вересня - бабине літо.

У вересні день зменшується на 1 годину 48 хвилин. За гороскопом друїдів для народжених 1,2 вересня талісманом є сосна, 3-10 вересня - верба, 13-23 вересня - липа, 24-30-ліщина.

Вересень - провісник осені. Вона зодягає у різнобарвне вбрання ліси і діброви, вкриває падолистом землю, що готується після трудового літа до зимового відпочинку.

Осінній парк своїми руками-деревами обгортає заплаву річки Інгулець. Трьома ярусами розкинулось зелене мереживо лісу-парку. У найвищому ярусі шумлять вершини тополі. До них схиляються розлогі клени та узорчасті ясени, ледь - ледь ворують довгими косами нарядні берези. А нижче, густим вбранням своїм пишаються липи, що влітку несли щедрі дари. Гріються під осіннім сонцем рясні від урожаю дикі кислиці, виграють густими багрянцями китиці горобини, чорніють ягоди черемхи, шумлять без перестану завжди неспокійні осики.

А третій, найнижчий ярус суцільно вкрив благодатну землю. Тут ростуть колючі кущі терну, шипшини та глоду, красуються й дозрівають на вітах ламкої крушини темно - червоні ягоди, що їх у народі звать вовчими. Та все ж найбільше й найщедріше живить земля густі зарослі шершавої горішини.

Багатий наш осінній парк, красивий. Вузенькою стежкою можна пробратися до річки до річки Інгулець. В'ється вона поміж деревами, обминає придорожні кущі, що рясним гіллям нависають, тягнуться до світла й тепла.

Хороше тут! А скільки тут зараз пташиного співу, скільки барв, а якими пахощами сповнене повітря!

Он красуються в траві запізнiлi осiннi квітi, нiби горять, наче живi вогники. Можна нарвати величезний букет квітів, але ми цього не будемо робити... Нехай собі ростуть, нехай цвітом своїм прикрашають ліс - парк. Хто стукає спозаранку? Це ж дятел, вчепився ніжками за дубову кору, діловито й сильно, наче молотком, б'є дзьобом, вишукує для себе якусь живність..

Притомились, можна посидіти на зрізаних пеньках. Якщо уважно придивитись, то можна визначити кількість років, яких проживало те чи інше дерево.

Дерева є надійнішими компасами. Звичайно, ми в парку чи діброві не заблукаємо. А у лісі? На відкритій місцевості або великій лісовій галявині можна орієнтуватися за поодинокими деревами, вони миттю підкажуть, де північ, а де південь. Ялина, приміром, з південного боку завжди буває гіллястішою, пухнастішою. Напрямок показують і поодинокі дерева листяних порід: з південною, теплішого боку вони мають більше гілок і гілки ці довші, а листя густіше і зеленіше, а ніж з прохолодного і тінистого північного.

Допомогти може і кора дерев. На боці зверненому до півночі, вона товща, грубіша, темніша. У беріз із південного боку кора чиста, біла, а з північного - завжди темніша, з тріщинками, наростами, шипами. Хвойні дерева підкажуть, де південь, а де північ.

Коли калина рано достигла - це за народними прикметами вересня — на ранню люту зиму. І багато вродило в цьому році горобини — простоїть вересень, тим пізніше настане зима.

Посушливий вересень — на пізню зиму.

Вересневий грім — вісник тепла і довгої осені.

Ранній падолист — на холодну зиму.

Рано пожовкло листя на горобині урожай наступного року.

Тепла осінь — на довгу зиму.

Щедро вродили горіхи на ліщині — зима буде суворою і сніжною.

Багато жолудів на дубах — чекайте перед Різдвом багато снігу.

Осінь багата на гриби — на теплу зиму.

Перші дні "бабиного літа" погожі — вірна ознака, що й уся осінь буде теплою.

Восени довго не зникають мухи — на затишну осінь.
Чим вищі осінні мурашники, тим суворіша буде зима.
На рослинах багато павутиння — тепла погода утримається.
Гуси й журавлі летять високо - зима буде холодна, із завірюхами і сильними морозами.
Журавлі мовчки летять низько і швидко — невдовзі занегодить.
На Воздвиження дощ — сніг випаде рано, сонячний день віщує довгу й теплу осінь.

Славний вересень ще у прислів'ях і приказках.

Вересень — рум'янець року
Вересневий час — сім погод у нас: сіє, гріє, віє, туманіє, шумить, гуде ще й згори йде.
Хто цілий рік байдикує, той навіть у вересні голодує.
Вересень весіллями багатий.
Як листя жовкне, то й праця мовкне.
Свитку на Воздвиження скидай, а кожух надівай.
Прийшла Пречиста перша — одягла природа намисто, прийшла друга Пречиста — взяла комара нечиста, а прийшла третя Пречиста — стала діброва безлиста.

З-поміж вересневих релігійних свят найпоширенішими в народі залишаються Усікновення голови пророка Іоанна Хрестителя (11), Друга Пречиста, Різдво Богородиці (21), Воздвиження Чесного і Животворящего Хреста Господнього (27).

А чи знаєте ви, що часті і сильні тумани, що бувають у вересні, особливо без вітру приносять різні хвороби людям зі слабким здоров'ям.

Поки ще лист із вишень не облетів, скільки б снігу не випало - весь розтане.

І яка б пора року не була, ми завжди горнемося до природи і насолоджуємося її чудовими барвами.